

DA

DA

DA

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 8.10.2010
KOM(2010) 548 endelig

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET
2010-EVALUERINGEN AF GENNEMFØRELSEN AF EU'S HANDLINGSPLAN FOR
BIODIVERSITET

SEK(2010) 1163
SEK(2010) 1164
SEK(2010) 1165

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

2010-EVALUERINGEN AF GENNEMFØRELSEN AF EU'S HANDLINGSPLAN FOR BIODIVERSITET

INDLEDNING

Kommissionens 2006-meddelelse om "Stop for tab af biodiversitet inden 2010 – og fremover: Opretholdelse af økosystemfunktioner til gavn for menneskeheden"¹ understregede, hvor vigtigt det er som en forudsætning for bæredygtig udvikling at beskytte den biologiske mangfoldighed. Meddelelsen indeholdt en detaljeret handlingsplan for biodiversitet med henblik herpå. Kommissionen forpligtede sig i meddelelsen til regelmæssigt at aflægge rapport for Rådet og Parlamentet om, hvordan gennemførelsen skrider frem.

Midtvejsevalueringen i 2008 af handlingsplanen for biodiversitet² skitserede de vigtigste foranstaltninger, som Kommissionen og medlemsstaterne havde truffet siden 2006. Den viste, at EU højst sandsynligt ikke når sit mål om at få sat en stopper for tabet af biodiversitet inden 2010.

Siden 2008 har biodiversitet stået højt på den politiske dagsorden, både på EU-plan og på verdensplan. 2010 er det internationale år for biodiversitet. Biodiversitet vil for første gang nogensinde blive drøftet af stats- og regeringschefer i De Forenede Nationers generalforsamling i september som optakt til den 10. konference for parterne i De Forenede Nationers konventionen om biologisk mangfoldighed i Nagoya, Japan, i oktober.

I januar 2010 vedtog Europa-Kommissionen en meddelelse om "Mulighederne for en EU-strategi og mål for biodiversitet for tiden efter 2010"³. Den gav en vurdering af den igangværende politiks opnåede resultater og mangler. I konklusionerne fra marts 2010 blev Rådet (miljøministrene) enige om en ny langsigtet vision og mellemfristet overordnet mål for biodiversiteten i EU for perioden efter 2010. EU har sat sig som nyt mål at "standse tabet af biodiversitet og nedbrydelsen af økosystemtjenester i EU inden udgangen af 2020 og, for så vidt det kan gennemføres, genetablere disse og samtidig intensivere EU's bestræbelser på at standse tabet af biodiversitet på globalt plan".

EU's stats- og regeringschefer forpligtede sig efterfølgende til EU-visionen for tiden efter 2010 og målet for biodiversitet ved Det Europæiske Råds forårsmøde 2010⁴. EU's 2020-strategi⁵, som Det Europæiske Råd tiltrådte i juni 2010, fremhævede, hvor vigtigt det er at nå biodiversitetsmålene, navnlig gennem udarbejdelse af et program for ressourceeffektivitet.

Denne 2010-evaluering af handlingsplanen for biodiversitet sætter fokus på nogle nøgleforanstaltninger, der er gennemført siden midtvejsevalueringen. Evalueringen sammenfatter, hvilke fremskridt, der på nuværende tidspunkt er gjort inden for hvert af de fire

¹ KOM(2006) 216.

² KOM (2008) 864 endelig.

³ KOM (2010) 4 endelig.

⁴ EUCO 7/10 http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/113591.pdf

⁵ KOM(2010) 2020.

centrale politikområder, de ti mål og de fire støtteforanstaltninger i handlingsplanen for biodiversitet fra 2006. Medens hovedvægten i denne rapport er lagt på fremskridt på EU-plan, gives der i nogle ledsagedokumenter og i de 27 landeprofiler⁶ en detaljeret beskrivelse af udviklingen i de forskellige lande.

Med udgangspunkt i de fremskridt, der beskrives i denne rapport, er Kommissionen i færd med at udarbejde en EU-biodiversitetsstrategi for tiden efter 2010 med det sigte at nå EU-biodiversitetsmålet for 2020.

DEN AKTUELLE SITUATION OG UDVIKLINGSTENDENSER FOR BIODIVERSITET

EU's 2010-referencescenarie for biodiversitet, der blev offentliggjort af Det Europæiske Miljøagentur i juni 2010⁷, viser, at EU's biodiversitet er under stærkt pres og alvorligt truet fra flere sider. Referencescenariet sætter fokus på biodiversitetens aktuelle situation set i forhold til de trufne foranstaltninger, som er opregnet i denne rapport.

Det fremgår klart af referencescenariet, at målet med at stoppe tabet af biodiversitet i Europa inden 2010 ikke er nået. Desuden anses Europas økosystemfunktioner for at være i en tvivlsom eller ringere tilstand - dvs. at de ikke længere leverer den optimale kvalitet og kvantitet af en række basistjenester, fx bestøvning af afgrøder, ren luft og rent vand⁸.

Situationen på verdensplan er endnu mere foruroligende, eftersom presset på biodiversiteten fortsat intensiveres, som det fremgår af den tredje "Global Biodiversity Outlook", der blev offentliggjort i maj 2010⁹. Det er ikke lykkedes for det internationale samfund at nå målet under FN's biodiversitetskonvention, som er at reducere biodiversitetstab betydeligt på verdensplan inden 2010. Europa bærer sin del af skylden for denne fiasko. I løbet af de sidste 40 år er Europas økologiske fodspor, der sammenligner menneskets behov med jordens økologiske kapacitet, vokset med 33 %¹⁰.

RESUME AF FREMSKRIDT SIDEN MIDTVEJSEVALUERINGEN

A. OMRÅDE 1: BIODIVERSITET I EU

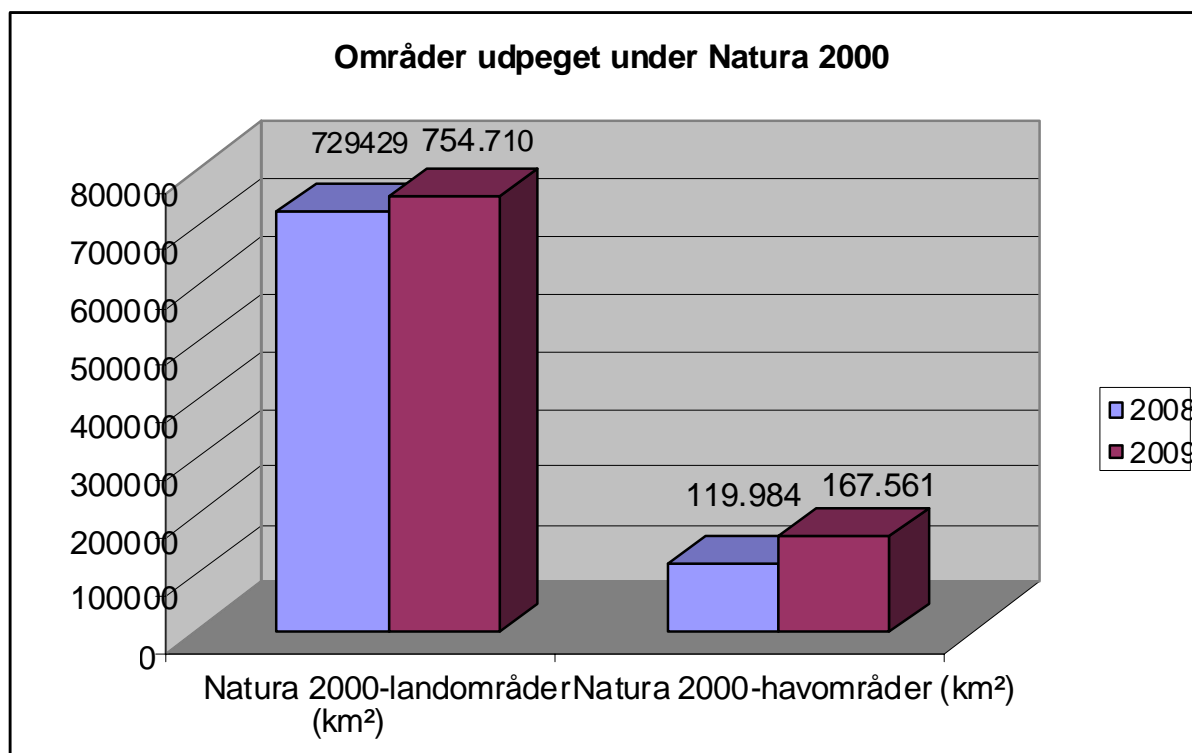
Mål

1. At beskytte EU's vigtigste levesteder og arter

Fugle- og habitatdirektiverne danner retsgrundlaget for Natura 2000-nettet af beskyttede områder. Der er sket en betydelig forbedring i retning af at fuldføre Natura 2000-nettet, navnlig i havmiljøet. Oprettelsen af havområdelokaliteter er imidlertid stadig utilstrækkelig, selv om de i Østersøen er blevet mere end fordoblet.

⁶ Websted: http://biodiversity.europa.eu/countries_and_networks
⁷ <http://www.eea.europa.eu/publications/eu-2010-biodiversity-baseline/>
⁸ <http://www.rubicode.net>
⁹ <http://gbo3.cbd.int/>
¹⁰ Global Footprint Network 2010.

Natura 2000-nettet består nu af omkring 26 000 lokaliteter og dækker næsten 18 % af EU's landområde. De fleste områder af fællesskabsbetydning mangler dog stadig at blive udpeget formelt af medlemsstaterne som særlige bevaringsområder.

Opmærksomheden rettes i stadig større grad mod effektiv forvaltning og retablering af Natura 2000-nettet for at opnå en målelig forbedring af arters og levesteders bevaringsstatus i EU.

Andre højdepunkter

- Miljøkonsekvensvurdering. Vedtagelse af Kommissionens to rapporter i 2009 om anvendelsen og virkningen af direktivet om vurdering af virkninger på miljøet (VVM) og direktivet om strategisk miljøvurdering (SMV).
- Biodiversitet i oversøiske lande og territorier og regionerne i den yderste periferi. Kommissionens og visse medlemsstaters udarbejdelse af en frivillig naturbeskyttelsesordning (benævnt "BEST") for oversøiske lande og territorier og regionerne i den yderste periferi, der er blandt verdens biodiversitetsrigeste områder, hvor EU's naturbeskyttelsesbestemmelser ikke finder anvendelse.

2. At bevare og retablere biodiversitet og økosystemfunktioner i EU generelt

Den fælles landbrugspolitik er den sektorpolitik, der har størst indvirkning på biodiversiteten i landdistrikterne. Den gennemgik et "sundhedstjek" i 2009. Som led heri blev krydsoverensstemmelsens "god landbrugs- og miljømæssig stand" (Good Agricultural and Environmental Conditions, GAEC) ændret.

Hvad der har skadet biodiversiteten, er afskaffelsen af den obligatoriske jordudtagning. Jordudtagning, der blev indført i den fælles landbrugspolitik i 1988 og gjort obligatorisk i 1992, har været vigtig for beskyttelsen og forbedringen af biodiversiteten.

Der blev imidlertid med "sundhedstjekket" indført andre vigtige ændringer til fordel for biodiversiteten, f.eks.:

- Fastsættelse af biodiversitet som en af den fælles landbrugspolitik fem nye udfordringer
- Indførelse af en ny valgfri GAEC-standard for oprettelse og/eller bevarelse af levesteder
- Indførelse af en ny obligatorisk standard for oprettelse af sprøjtefri randzoner langs vandløb
- Større overførsel af midler fra første søjle i den fælles landbrugspolitik til anden søjle (ved hjælp af graduering) for således at stille yderligere midler til biodiversitet til rådighed.

Der blev vedtaget nye direktiver om grøntsagslandracere og –sorter, der trues af genetisk erosion, og som er naturligt tilpasset de lokale og regionale forhold¹¹.

Andre højdepunkter

- **Energi.** Fremskridt med vedtagelsen af bæredygtighedskriterier for biobrændstoffer og for gennemførelsen af direktivet om vedvarende energikilder¹² for at forebygge negative virkninger for EU og biodiversiteten globalt.
- **Vand.** Mellem december 2009 og marts 2010 vedtagelse og forelæggelse for Kommissionen af medlemsstaternes vandområdeplaner i henhold til artikel 13 i vandrammedirektivet¹³. Kommissionen er i færd med at foretage en fuldstændig vurdering af planerne. De skal sigte mod at efterkomme kravet om god økologisk tilstand i vandområder inden 2015.
- **Skove.** Vedtagelse af Kommissionens grønbog om skove i 2010 og lancering af en debat om forslag til en EU-strategi for skovbeskyttelse og skovinformation i lyset af klimaændringer¹⁴.
- **Jord.** Det er endnu ikke lykkedes i EU at opnå enighed om og få vedtaget et rammedirektiv om jordbundsbeskyttelse, der ville tage fat om de væsentligste farer og få en kolossal betydning for beskyttelsen af jordbundens biodiversitet og dermed bidrage til at modvirke tabet af biodiversitet.

¹¹ Direktiv 2008/62/EF og 2009/145/EF.

¹² Direktiv 2009/28/EF.

¹³ Direktiv 2000/60/EF.

¹⁴ KOM (2010) 66 endelig.

3. At bevare og retablere biodiversitet og økosystemfunktioner i EU's havmiljø generelt

Kommissionen er på vej til at vedtage en afgørelse om kriterier og metodestandarder for god miljøtilstand i havområder, og det er et vigtigt skridt på vejen til gennemførelsen af rammedirektivet om havstrategi, der som et af de endelige mål har at bevare den marine biodiversitet. For at sikre, at der opnås resultater, gennemføres dette direktiv i kraft af en fælles strategi for både medlemsstaterne og Kommissionen, som bl.a. omfatter databehandling og overvågning.

På fiskeriområdet vedtog Kommissionen i 2009 en grønbog om reformen af den fælles fiskeripolitik¹⁵, hvori det erkendes, at manglende gennemførelse har bevirket, at 88 % af Fællesskabets fiskebestande fiskes over niveauet for maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) og 46 % uden for sikre biologiske grænser, dvs. at bestandene måske aldrig retableres. Denne konklusion blev draget på trods af den foregående reform af den fælles fiskeripolitik i 2002, der havde indført en række positive innovationer – navnlig den økosystembaserede langsigtede tilgang til forvaltningen af bestande. Grønbogen var det første skridt i retning af en fuldstændig reform af den fælles fiskeripolitik, der skal være færdig i 2012. EU forpligtede sig i 2002 på verdenskonferencen om bæredygtig udvikling i Johannesburg til at nå niveauet for maksimalt bæredygtigt udbytte for nedfiskede bestande inden 2015, og denne forpligtelse vil være en vigtig overvejelse i denne forbindelse.

Andre højdepunkter

- **Den integrerede havpolitik.** Kommissionens statusrapport om EU's integrerede havpolitik¹⁶ konsoliderede rammedirektivet om havstrategi som miljøsøjlen i denne politik. Direktivet etablerer en platform, hvorfra alle maritime aktiviteter kan udvikle sig positivt under behørig hensyntagen til deres kumulative virkninger.

4. At styrke den regionale og territoriale udviklings forenelighed med biodiversitet i EU

Samhørighedspolitikens programperiode 2007-2013 behandler både direkte og indirekte bevarelse af biodiversitet. Medlemsstaterne har i alt afsat omkring 2 700 mio. EUR til "fremme af biodiversitet og naturbeskyttelse" (herunder Natura 2000). I forbindelse med turisme er der afsat yderligere 1 100 mio. EUR til "beskyttelse af naturværdier" og 1 400 mio. EUR til "beskyttelse og udvikling af naturarven"; begge omfatter projekter for natur og biodiversitet. Det peger alt i alt på, at omkring 1,5 % af samhørighedspolitikens finansiering i perioden 2007-2013 bidrager direkte til biodiversitetspolitikken.

Andre betydelige miljøinvesteringer kan også bidrage til naturbeskyttelse og biodiversitet, f.eks. spildevandsbehandling og forebyggelse af naturkatastrofer, såvel som investeringer inden for rammerne af tværnationalt og interregionalt samarbejde¹⁷, også i regionerne i den yderste periferi.

¹⁵ KOM(2009) 163.

¹⁶ SEK(2009) 1343.

¹⁷ <http://www.surf-nature.eu/index.php?id=2>

Alle medlemsstater undtagen to har afsat midler til beskyttelse af natur og biodiversitet, men set i forhold til de samlede bevillinger er der forskel mellem medlemsstaterne. Syv medlemsstater har til hensigt at bruge mere end 2 % af deres afsatte midler til kategorier, der vedrører biodiversitet.

Strategirapporten 2010¹⁸ afslørede desuden, at adskillige medlemsstater har vanskeligheder med at anvende de midler, der er afsat til natur- og biodiversitetsbeskyttelse.

Endnu et højdepunkt

- **Grøn infrastruktur.** Kommissionen og Rådet har sat fokus på udvikling af og investeringer i "grøn infrastruktur"¹⁹. Kommissionen støtter udveksling af bedste praksis som grundlag for en EU-strategi om grøn infrastruktur, som skal udarbejdes efter 2010²⁰.

5. At mindske invasive fremmede arters og genotypers virkning på biodiversiteten i EU væsentligt

Meddelelsen fra 2008 "En EU-strategi for invasive arter"²¹ udløste en debat blandt de implicerede parter og de europæiske institutioner. I juni 2009 opfordrede Rådet (miljøministrene) til en effektiv strategi, der skulle udfylde manglerne på EU-plan og overveje alle indsatsmuligheder. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget bad specifikt om lovgivning. Kommissionen arbejder på en EU-strategi for invasive arter.

B. OMRÅDE 2: EU OG DEN GLOBALE BIODIVERSITET

Mål

6. At gøre den internationale styring af biodiversitet og økosystemfunktioner væsentlig mere effektiv

Siden den niende partskonference under FN's biodiversitetskonvention (COP9) i 2008 har Kommissionen koncentreret sin indsats om at levere resultater med hensyn til trufne forpligtelser – fra skovbiodiversitet og beskyttede områder til beskyttede havområder – og at forberede den tiende partskonference (COP10) i oktober 2010 for at sikre positive resultater. Der er tre vigtige emner på dagsordenen for COP10 – enighed om en ajourført og revideret strategiplan for konventionen for 2011-2010, en protokol om adgang til genetiske ressourcer og rimelig og retfærdig deling af fordele ved anvendelsen heraf (ABS) og et finansieringsmål for global biodiversitet – og de vil afgørende påvirke det internationale samfunds evne til at takle biodiversitetsproblemerne.

¹⁸ KOM(2010) 110 og SEK(2010) 360 endelig.

¹⁹ Grøn infrastruktur er et netværk af indbyrdes forbundne naturområder, herunder landbrugsjord, grønne strøg, vådområder, parker, fredet skov og lokale plantesamfund, og havområder, der på naturlig vis regulerer nedbørsafstrømning, temperaturer, oversvømmelsesrisikoen samt vand-, luft- og økosystemkvaliteten.

²⁰ KOM (2010) 4 endelig.

²¹ KOM (2008) 789 endelig.

På trods af fortsatte intensive bestræbelser i EU på at styrke de internationale tilsagn om biodiversitet er det ikke lykkedes at nå det overordnede mål om at mindske biodiversitetstabet betydeligt inden 2010²². Det fremgik af den nye rapport om millenium-udviklingsmålene og den tredje "Global Biodiversity Outlook", der blev offentliggjort i 2010 med støtte fra det globale Biodiversity Indicators Partnership (BIP), som støttes af Europa-Kommissionen.

Andre højdepunkter

- **G8.** I april 2009 lykkedes det under det italienske G8-formandskab og stærkt anført af EU-medlemmerne af G8 og Kommissionen at få vedtaget det ambitiøse "*Siracusa Carta*" om biodiversitet, som indeholder højt prioriterede foranstaltninger på globalt plan. Erklæringen fra G8-topmøde i Aquila forpligter også G8-medlemmerne til bl.a. at "intensivere og udbygge internationale, regionale, nationale og lokale foranstaltninger med henblik på at bevare biodiversiteten".
- **Rådets konklusioner om biodiversitet.** I december 2009 vedtog Rådet sine konklusioner om international biodiversitet efter 2010; heri fremhæves bl.a. forbindelsen mellem klimaforandringer og biodiversitet, og man "anbefaler udvikling og anvendelse af økosystembaserede tilgange til modvirkning af og tilpasning til klimaforandringerne".
- **Temaprogrammet for miljø og naturressourcer.** Der er i EU's årlige handlingsprogram for 2010 afsat 1 mio. EUR til at støtte sekretariatet for FN's biodiversitetskonvention til gennemførelse af afgørelser fra COP10 og yderligere 1 mio. EUR til at støtte gennemførelsen af konventionens arbejdsprogram for beskyttede områder med særlig fokus på beskyttede havområder.
- **10. EUF inden for AVS-lande.** Der er i EU's årlige handlingsprogram for 2010 afsat 20 mio. EUR til at forbedre den langsigtede bevaring og bæredygtige anvendelse af biodiversiteten i regionerne i Afrika, Vestindien og Stillehavet og mindske fattigdommen blandt de befolkninger, der lever omkring de beskyttede områder.

7. At yde væsentlig mere støtte til biodiversitet og økosystemfunktioner inden for rammerne af EU's eksterne bistand

Evalueringen i 2008 af handlingsplanen for biodiversitet viste, at EU-medlemsstaternes årlige gennemsnitlige eksterne bistand til biodiversitet beløb sig til ca. 740 mio. EUR i perioden 2003-2006, svarende til 48 % af al biodiversitetsrelateret udviklingsbistand. Tallet er under ajourføring for perioden 2007-2009. Kommissionen vil ajourføre sit bidrag inden COP10.

I porteføljen af eksterne foranstaltninger, som Europa-Kommissionen forvalter, lå de samlede forpligtelsesbevillinger til biodiversitetsrelaterede aktiviteter på omkring 325 mio. EUR for perioden 2007-2009.

Andre højdepunkter

²² GBO3.

- **Den globale miljøfacilitet (GEF).** Der har været en stigning på 34 % i de samlede bevillinger til den 4. finansiering af GEF i foråret 2010. Det har ført til en stigning på 28 % i de samlede biodiversitetsbevillinger. Det skyldes især en større indsats fra en række EU-medlemsstater.
- **Vurdering af miljøvirkninger.** En nylig undersøgelse af bilaterale og multilaterale udviklingsorganers miljøkonsekvensordninger²³ viste, at medens alle udviklingsorganer i EU-medlemsstater, der var omfattet af undersøgelsen, i et vist omfang tog hensyn til miljøvirkninger i deres procedurer, varierede anvendelsesmetoderne og deres strenged landene imellem.
- **Temaprogrammet for miljø og naturressourcer.** Midtvejsevalueringen af temaprogrammet for miljø og naturressourcer konkluderede, at programmet var yderst relevant for det målsætninger, som beskyttelse af biodiversitet er en af. Evalueringen opfordrede også til en bedre integrering af det arbejde, der gennemføres under temaprogrammet, i de centrale geografiske programmer. Anden fase af temaprogrammet skal løbe fra 2011 til 2013, og der foreslås en forøgelse af midlerne til biodiversitet.
- **Biodiversitetsundervisning for EU-personale.** Der er iværksat undervisning for personalet i EU-delegationerne og hovedsædets landekontorer for at bidrage til at intensivere pr-foranstaltningerne om biodiversitet med tredjelande.

8. At mindske den internationale handels virkning på den globale biodiversitet og økosystemfunktioner væsentligt

Ulovlig handel med udryddelsestruede arter belaster biodiversiteten hårdt. EU spiller en hovedrolle i forbindelse med konventionen om international handel med udryddelsestruede vilde dyr og planter (CITES) og støttede vedtagelsen af vigtige beslutninger på den 15. partskonference i Doha i marts 2010. Det lykkedes imidlertid ikke parterne at træffe beslutning om bevaring af marine arter – herunder i det emblematiske tilfælde med almindelig tun.

EU har til stadighed været aktiv i forhandlingsforløbet vedrørende den internationale ordning for adgang til genetiske ressourcer og deling af fordele (ABS) med henblik på vedtagelse heraf på konventionens COP10 i oktober 2010.

Andre højdepunkter

- **FLEGT-initiativet om retshåndhævelse, god forvaltningspraksis og handel på skovbrugsområdet.** Den første frivillige partnerskabsaftale med Ghana blev ratificeret den 3. november 2009. Der forhandles for øjeblikket om frivillige partnerskabsaftaler med Malaysia, Indonesien, Liberia og Den Centralafrikanske Republik. Aftaler med Cameroun og Congo-Brazzaville er tæt på at blive indgået.

²³ Environmental Assessment Summary Sheets: Bilateral and Multilateral Development Agencies, Canadian International Development Agency on behalf of the DAC Working Party on Environmental and Development Assistance <http://www.acdi-cida.gc.ca/acdi-cida/acdi-cida.nsf/en/REN-218131217-PEH>

- **Ulovlig skovhugst.** Forordningen om fastsættelse af krav til virksomheder, der bringer træ og træprodukter i omsætning med henblik på at udrydde ulovligt træ på EU-markedet, fik Europa-Parlamentets tilslutning i juli 2010 og forventes at blive vedtaget inden udgangen af 2010.
- **Bæredygtighedsvurdering (SIA).** Det prioriteres stadig højt at sikre, at henstillinger fremsat i SIA under handelsaftaler bliver efterkommet.

C. OMRÅDE 3: BIODIVERSITET OG KLIMAFORANDRINGER

Formål

9. At støtte biodiversitetens tilpasning til klimaforandringer

EU har fortsat fokus på den vigtige indbyrdes påvirkning mellem biodiversitet og klimaforandringer, og det afspejles i stadig større grad i udarbejdelsen af sektorpolitikker. I Rådets konklusioner fra december 2009 og marts 2010 anerkendte udtrykkeligt det forhold, at når det gælder om at hjælpe lande med at tilpasse sig klimaforandringer, kan biodiversitet yde mange af de samme servicefunktioner som menneskeskabte teknologiske løsninger, og ofte med betydelig færre omkostninger. At beskytte og genoprette biodiversitet kan derfor være omkostningseffektive muligheder for modvirkning af eller tilpasning til klimaforandringer. Konklusionerne fra december 2009 indeholdt en henstilling om at udvikle og anvende økosystembaserede tilgange til modvirkning af og tilpasning til klimaforandringer.

Andre højdepunkter

- **Hvidbog om tilpasning til klimaændringer²⁴.** Hvidbogen, der blev vedtaget i 2009, fremhæver, hvor vigtigt det er at bevare og genoprette økosystemer og udvikle en "grøn infrastruktur".
- **Københavnsaftalen.** I fortsættelse af Københavnsaftalen under FN's rammekonvention om klimaforandringer (UNFCCC) i december 2009, og navnlig bestemmelserne om industrilandenenes finansielle bistand, undersøger Kommissionen stadig mulighederne for at øge fordelene for biodiversiteten.
- **Reduktion af emissioner fra skovrydning og skovforringelse (REDD).** Baseret på meddelelsen om skovrydning fra 2008 opfordrer EU til at standse det globale tab af skovdække senest inden 2030 og at reducere bruttoskovrydningen i troperne med mindst 50 % inden 2020 i forhold til de aktuelle niveauer. Det vigtigste redskab til at nå dette mål, der vil medføre betydelige fordele for klima og biodiversitet, er REDD. Det er et vigtigt mål for EU at nå til enighed om REDD i UNFCCC på partskonferencen i december 2010 i Cancún.
- **Europa-Kommissionens globale klimaforandringsalliance (GCCA)** yder støtte til bl.a. tilpasningsforanstaltninger i de mindst udviklede lande og i små østater under udvikling.

²⁴ KOM (2009) 147 endelig.

Adskillige projekter sigter mod økosystembaserede tilgange, såsom genoprettelse af økosystemer i vådområder og ved kyster.

D. OMRÅDE 4: VIDENBASEN

Formål

10. At styrke videnbasen for bevarelse og bæredygtig brug af biodiversitet væsentligt, både i EU og globalt

Der er gjort betydelige fremskridt i de seneste to år med hensyn til at udvide videnbasen om biodiversitet og økosystemfunktioner, både i EU og på det seneste også på verdensplan.

Andre højdepunkter

- **EU's referencescenarie for biodiversitet.** I juni 2010 fremlagde Det Europæiske Miljøagentur EU's 2010-referencescenarie for biodiversitet og relaterede indikatorer vedrørende biodiversitetens og økosystemfunktionernes tilstand i EU og på verdensplan.
- **Biodiversitetsinformationssystem for Europa (BISE).** Kommissionen og Det Europæiske Miljøagentur lancerede BISE i juni 2010. Det drejer sig om den første webportal med én indgang til alle data og oplysninger om biodiversitet i EU.
- **Rammeprogrammer og det europæiske forskningsrum (ERA).** Der er gennem innovativt forskningsarbejde vedrørende terrestrisk, marin og anden akvatisk biodiversitet blevet udviklet ny viden, forståelse og kapacitet til information af beslutningstagere.
- **IPBES.** På globalt plan nåede det internationale samfund til enighed i juni 2010 om at oprette et mellemstatsligt panel om biodiversitet og økosystemtjenester (IPBES) i håb om, at det bliver lige så stor en succes som Det Mellemsstatslige Panel om Klimaændringer (IPCC). EU har været initiativtager og hovedforslagsstiller til oprettelsen af IPBES.
- **TEEB.** Som led i Potsdaminitiativet, som G8-landene enedes om i 2007, blev undersøgelsen af de økonomiske aspekter ved økosystemer og biodiversitet (The economics of ecosystems and biodiversity, TEEB) lanceret for at påvise de økonomiske fordele ved at beskytte biodiversiteten. Kommissionen har fra starten været hovedbidragsyder til TEEB. Der er siden 2008 blevet offentliggjort mange TEEB-rapporter – herunder navnlig 'TEEB for beslutningstagere' og 'TEEB for erhvervslivet' i henholdsvis 2009 og 2010. Alle TEEB-rapporter skulle foreligge i oktober 2010²⁵.

²⁵ TEEB. www.teebweb.org

E. DE FIRE VIGTIGSTE STØTTEFORANSTALTNINGER

1. Sikring af tilstrækkelige finansielle midler

Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikterne er fortsat (især under søjle 2) EU's vigtigste finansieringskilde til Natura 2000 og biodiversiteten i EU. Men også Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Den Europæiske Fiskerifond er betydelige kilder til EU-finansiering. Det er stadig et problem at få fastlagt en bestemt metode til fastslå, hvor stor en del af EU-midlerne medlemsstaterne har brugt til natur og biodiversitet. Det er derfor vanskeligt at få helt pålidelige tal, og det problem må løses.

Kun 20 % af det samlede finansieringsbehov til forvaltning af beskyttede områder, herunder Natura 2000-nettet i Europa, bliver dækket²⁶. I 2004 blev det anslået, at forvaltning af Natura 2000 ville kræve en årlig investering på 6,1 mia. EUR for EU-25²⁷. En ny vurdering, der bygger på oplysninger fra medlemsstaterne, støtter i det væsentlige dette tidligere overslag. Europa-Kommissionen har derfor sammen med medlemsstaterne igangsat en vurdering af de økonomiske og samfundsmæssige fordele, de aktuelle udgifter og det reelle behov til finansiering af Natura 2000. Hertil er der udviklet et it-værktøj.

Som en del af EU's 2020-biodiversitetsstrategi er der ved at blive udarbejdet skøn over, hvad der mere generelt er behov for til biodiversitet, ud over Natura 2000.

Andre højdepunkter

- **Natura 2000 – områdeforvaltningsplaner.** En utilstrækkelig udvikling af sådanne redskaber er fortsat en alvorlig hindring for, at en passende finansiering af Natura 2000-nettet kan sikres.
- **Life+.** Den specifikke finansiering af natur og biodiversitet under Life+ er mindre af omfang end andre EU-finansieringskilder, men de ca. 836 mio. EUR, der er afsat for perioden 2007-2013, skulle direkte komme natur og biodiversitet til gode.

2. Styrkelse af EU's beslutningsproces og gennemførelsen

Mangelfuld gennemførelse er tidligere af Kommissionen udpeget som en af de mere sandsynlige årsager til, at EU ikke har nået sit 2010-mål for biodiversiteten. Kommissionen har aktivt tilstræbt at afhjælpe de vigtigste mangler i gennemførelsen.

Andre højdepunkter

- **Miljølovgivning.** I 2008 blev der vedtaget en meddelelse om gennemførelse af Det Europæiske Fællesskabs miljølovgivning²⁸ i den hensigt at vise, hvordan EU's miljølovgivning kan gennemføres bedre ved hjælp af en kombination af helt nye værktøjer.

²⁶ TEEB 2009.

²⁷ KOM(2004) 431.

²⁸ KOM(2008) 2876.

- **Det europæiske netværk af miljømyndigheder (ENEA).** I 2009 nedsatte ENEA (som Kommissionen har dannet af medlemsstaternes eksperter inden for strukturfondsprogrammer) en arbejdsgruppe kun for biodiversitet.
- **Rapportering under BAP.** På trods af, at handlingsprogrammet ikke er bindende og rapporteringskravene deri ikke er obligatoriske, har medlemsstaterne bestræbt sig meget på at give Kommissionen fuldstændige og ajourførte oplysninger.

3. Etablering af partnerskaber

Etablering af partnerskaber med medlemsstater, andre institutioner og involverede parter er på nationalt plan og EU-plan gentagne gange blevet fremhævet som en af forudsætningerne for en vellykket biodiversitetspolitik.

Andre højdepunkter

- **EU-plattform for erhverv og biodiversitet.** Kommissionen oprettede denne platform i juni 2010 for at hjælpe virksomhederne med at indkredse, hvilke risici og muligheder biodiversitet kan indebære for deres virksomhed. Målet er nu at opnå en synergivirkning sammen med tilsvarende nationale initiativer.
- **Den Europæiske Investeringsbank (EIB).** I 2010 har Kommissionen indledt opbygning af et partnerskab med EIB-gruppen om etablering af innovative finansielle instrumenter til biodiversitet.

4. Undervisning, folkeoplysning og deltagelse

EU har videreført sin indsats for at gøre offentligheden opmærksom på biodiversitetens betydning og argumentere for at bevare biodiversiteten.

Andre højdepunkter

- **Eurobarometer.** Kommissionen har via Eurobarometer foretaget en opinionsundersøgelse af biodiversitet i 2010²⁹. To tredjedele af EU's borgere kendte udtrykket biodiversitet, men kun 38 % sagde, at de vidste, hvad udtrykket betyder. Og 8 ud af 10 respondenter havde aldrig hørt om Natura 2000.
- **EU's biodiversitetskampagne.** Der blev i januar 2010 søsat en større kampagne³⁰, som skulle skaffe offentlig opbakning om en indsats for at standse tabet af biodiversitet.
- **Grøn uge.** Den grønne uge i 2010 var helliget biodiversitet med henblik på yderligere at sensibilisere og inddrage alle interesserede parter.

²⁹
³⁰

Flash Eurobarometer Series No. 290 http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_290_en.pdf
<http://ec.europa.eu/environment/biodiversity/campaign/index.htm>

F. OVERVÅGNING

Ud over de ovenfor nævnte større tiltag (EU's referencescenarie for biodiversitet og biodiversitetsinformationssystemet, BISE) er forskning og overvågning intensiveret for at udfylde manglende viden og ukendte parametre om biodiversitetens tilstand.

Andre højdepunkter

- **Analyse af, hvilken viden der mangler.** Miljøagenturet er tæt på at offentliggøre en sådan analyse, især af indikatorer for økosystemer og økosystemfunktioner.
- **Biosoil.** EU afsluttede i 2009 dette demonstrationsprojekt om overvågning af biodiversiteten i skovenes jordbund, som var medfinansieret via Forest Focus-forordningen³¹.
- **Natura 2000-fremviser.** EU lancerede i 2010 Natura 2000-fremviseren, der er et interaktivt værktøj, som folk kan bruge til at finde Natura 2000-områder og få oplysninger om dem.
- **Global miljø- og sikkerhedsovervågning (GMES).** Dette initiativ, der sættes i drift i begyndelsen af 2011, skal levere jordobservationsdata og deraf afledte informationsprodukter til støtte for overvågning af både det marine og det terrestriske miljø.

KONKLUSIONER

Skønt handlingsplanen har ført til gode resultater, er det overordnede mål, at standse tabet af biodiversitet i EU i 2010, ikke nået, og det er den globale målsætning heller ikke.

Der er gjort gode, om end utilstrækkelige, fremskridt i de sidste to år på følgende punkter:

- udpegning af nye Natura 2000-områder og mere effektiv beskyttelse af Natura 2000-områder
- forbedring af videngrundlaget
- yderligere sammenknytning af biodiversitet og klimaforandringer og fremhævelse af, at en integreret tilgang er til fordel for begge.

Den foreliggende rapport bekræfter også de fiaskoer, Kommissionen har udpeget i sin meddelelse om mulighederne for en politik for tiden efter 2010³². Der er brug for yderligere fremskridt inden for følgende:

- integration af biodiversitetshensyn i andre sektorpolitikker

³¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2152/2003 af 17. november 2003 om overvågning af skovene og af miljøvekselvirkninger i Fællesskabet (Forest Focus).

³² KOM(2010) 4.

- rådighed over den nødvendige finansiering
- udfyldning af bestående huller i politikkerne.

Kommissionen arbejder i øjeblikket på den kommende ramme for EU's biodiversitetspolitik. Resultaterne af den foreliggende 2010-vurdering af handlingsprogrammet for biodiversitet bliver et værdifuldt bidrag hertil. Det bliver fortsat nødvendigt med tiltag og gennemførelse på mange niveauer, både på internationalt niveau, på EU-niveau og på nationalt og regionalt niveau. Den tilgang, der ligger til grund for EU's handlingsplan for biodiversitet, nemlig fordeling af ansvaret for gennemførelsen på alle sektorer og etablering af partnerskaber med medlemsstaterne, er fortsat fuldt ud relevant. Det er også klart, at det forhold, at handlingsplanen endnu ikke er fuldt gennemført og ikke har ført til opfyldelse af 2010-biodiversitetsmålet, må mane til eftertanke, således at man kan sikre, at 2020-målene bliver nået på såvel EU-plan som globalt plan.